

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ВІДКРИТИЙ МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ «УКРАЇНА»
ЖИТОМИРСЬКИЙ ЕКОНОМІКО-ГУМАНІТАРНИЙ ІНСТИТУТ
КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ ТА ТУРИЗМУ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор
Житомирського економіко-
гуманітарного інституту

Катерина ШАФРАНОВА
«02» вересня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 2.21 УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЯМИ

Освітньо-професійна програма Менеджмент
(назва освітньої програми)
освітнього рівня бакалавр
(назва освітнього рівня)
галузь знань 07 Управління та адміністрування
(шифр і назва галузі знань)
Спеціальність 073 Менеджмент
(шифр і назва спеціальності(тей))
Житомирський економіко-гуманітарний інститут
Обсяг, кредитів: 5 (150)
Форма підсумкового контролю: іспит

Житомир – 2024 рік

Робоча програма з дисципліни «Управління інноваціями» для здобувачів освіти за галуззю знань 07 Управління та адміністрування, спеціальністю 073 Менеджмент за освітньою програмою «Менеджмент».

«27» серпня 2024 року. 37 с.

Розробник:

доцент кафедри менеджменту та туризму, к.е.н., доц. Шафранова К.В.

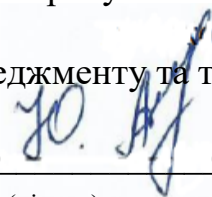
Викладач:

доцент кафедри менеджменту та туризму, к.е.н., доц. Шафранова К.В.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри

Протокол від «27» серпня 2024 року № 1

В.о. завідувача кафедри менеджменту та туризму

(підпис)

(Юлія ДИВИНСЬКА)

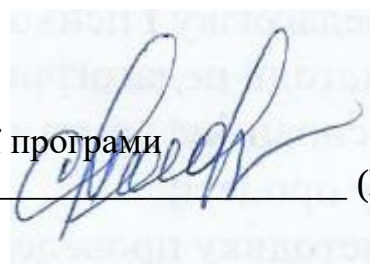
(прізвище та ініціали)

«27» серпня 2024 року

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Менеджмент»

«27» серпня 2024 р.

Гарант освітньо-професійної програми

(Катерина ШАФРАНОВА)

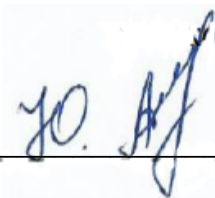
ПРОЛОНГАЦІЯ РОБОЧОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ

Навчальний рік	2024/2025	2025/2026	2026/2027	2027/2028
Дата засідання кафедри / циклової комісії	27.08.2024			
№ протоколу	1			
Підпис завідувача кафедри / голови циклової комісії				

Матеріали до курсу розміщено на сайті Інтернет-підтримки освітнього процесу за адресою: <https://vo.uu.edu.ua/course/view.php?id=10564>.

Робочу програму перевірено

В.о. завідувача кафедри

(Юлія ДИВИНСЬКА)

Зміст

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	5
2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	6
3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ, ВІДПОВІДНІСТЬ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ.....	6
4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	8-17
4.1. Анотація дисципліни.....	8
4.2. Структура навчальної дисципліни.....	11
4.2.1. Тематичний план.....	11
4.2.2. Навчально-методична картка дисципліни.....	12
4.3. Форми організації занять.....	13
4.3.1. Теми практичних занять.....	13
4.3.2. Індивідуальні завдання	13
4.3.3. Індивідуальна навчально-дослідна робота	14
4.3.3. Теми самостійної роботи здобувачів освіти	16
5. МЕТОДИ НАВЧАННЯ.....	18-21
5.1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності	18
5.2. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності.....	18
5.3. Інклюзивні методи навчання.....	18
6. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	22-28
6.1. Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти	23
6.2. Система оцінювання роботи здобувачів освіти упродовж семестру.....	24
6.3. Оцінка за теоретичний і практичний курс: шкала оцінювання національна та ECTS.....	25
6.4. Оцінка за екзамен: шкала оцінювання національна та ECTS.....	25
6.5. Загальна оцінка з дисципліни: шкала оцінювання національна та ECTS.....	25
6.6. Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти	26
6.7. Орієнтовний перелік питань до екзамену	27
7. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	29-36
7.1. Навчально-методичні аудіо- і відеоматеріали, у т.ч. для здобувачів освіти з інвалідністю.....	29
7.2. Глосарій (термінологічний словник).....	30
7.3. Рекомендована література.....	33
7.4. Інформаційні ресурси.....	36
8. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ.....	37

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, освітній / освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Загальний обсяг кредитів – 5	Галузь знань <u>07 Управління та адміністрування</u> (шифр і назва)	Вид дисципліни <u>обов’язкова</u>	
	Спеціальність <u>073 Менеджмент</u> (шифр і назва)	Цикл підготовки <u>професійний</u>	
Модулів – 1	Спеціалізація <u>відсутня</u> (назва)	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		4-й	4-й
Індивідуальна навчально-дослідна робота <u>проект</u> (назва)	Мова викладання, навчання та оцінювання: <u>українська</u> (назва)	Семестр	
Загальний обсяг годин – 150		7-й	7-й
Тижневих годин для денної форми здобуття освіти: аудиторних – 3,5 самостійної роботи здобувача освіти – 6,5 Відсоток аудиторних занять становить: для денної форми здобуття освіти – 35,0% для заочної форми здобуття освіти – 25%	Освітній ступінь: <u>Бакалавр</u>	Лекції	
		30 год	8 год
		Практичні	
		22 год	6 год
		Самостійна робота	
		77 год	115 год
ІНДЗ: 21 год			
		Вид семестрового контролю: іспит	

ПРИМІТКА.

Програма дисципліни виконується в повному обсязі не залежно від форми здобуття освіти.

Аудиторне навантаження заочної форми здобуття освіти становить:

1-2 курси навчання ОС «бакалавр» і «молодший бакалавр», ОПС «фаховий молодший бакалавр» та ОКР «молодший спеціаліст» – 20% від аудиторного навантаження денної форми здобуття освіти;

3-4 курси ОС «бакалавр», 1-2 курси ОС «магістр» – 25% від аудиторного навантаження денної форми здобуття освіти.

Здобувачі освіти заочної форми здобуття освіти мають виконати 100% програми дисципліни, тобто виконати всі практичні, лабораторні, контрольні роботи, заплановані програмою дисципліни, і прикріпити їх на платформу Інтернет-підтримки освітнього процесу Moodle, а теоретичний матеріал опанувати за наявними матеріалами до лекцій (за винятком вступної ознайомчої лекції). під час сесії для заочної форми здобуття освіти проводять вступні лекції, консультації та контрольні заходи (заліки та іспити).

Задля підтримки здобувачів освіти заочної форми для здобуття ними всіх запланованих освітньою програмою компетентностей і програмних результатів навчання університет надає додаткову можливість бажаючим здобувачам освіти заочної форми доєднатись за розкладом до аудиторних занять здобувачів освіти денної форми.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета: ознайомлення з основними аспектами та принципами інноваційного менеджменту, зокрема з теоретичними основами прийняття управлінських рішень в області обґрунтування інноваційної діяльності, вибору ефективних її напрямків та форм розробки цілеспрямованої програми інвестування, а також «поелементного» удосконалення виробництва.

Завдання: дати визначення теоретичним основам інноваційного менеджменту; дати визначення основним засадам розробки та прийняття інноваційного проєкту, а також розвинути практичні навички з приводу вибору того чи іншого методу розробки інноваційного проєкту та вміння оцінити його результативність; дати уявлення про особливості і форми реалізації інноваційного проєкту, а також навчити управляти ним; ознайомити з основними аспектами організації інновацій, їх фінансування та управління; дати визначення поняття інноваційної продукції підприємства та ознак її класифікації.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ, ВІДПОВІДНІСТЬ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти повинен

знати: теоретичні основи інноваційного менеджменту; принципи та етапи розробки інноваційного проєкту; форми та особливості інноваційного проєкту підприємства; поняття інновації, нововведення, інноваційного процесу та інноваційної діяльності; поняття інноваційної продукції підприємства та її класифікацію.

вміти: обґрунтовувати заходи реалізації елементів інноваційної політики; управляти інноваційним проєктом підприємства; оцінювати ефективність інноваційних проєктів; визначати ступінь ризику; визначати інструменти інноваційної політики.

Перелік компетентностей та програмних результатів

Загальні компетентності
ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу. ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 5. Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності. ЗК 9. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями. ЗК 10. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні. ЗК 11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК 14. Здатність працювати в міжнародному контексті.
Спеціальні компетентності
СК 3. Здатність визначати перспективи розвитку організації. СК 6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо. СК 8. Здатність планувати діяльність організації та управляти часом. СК 9. Здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань. СК 11. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації у процесі управління. СК 12. Здатність аналізувати і структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.
Програмні результати
ПРН 3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства. ПРН 4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень. ПРН 5. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації. ПРН 6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень. ПРН 7. Виявляти навички організаційного проєктування. ПРН 8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації. ПРН 11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації. ПРН 12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації. ПРН 15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності. ПРН 16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним. ПРН 17. Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера.

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Анотація дисципліни

Життєздатність економіки будь-якої країни визначається масштабами та якістю накопичення новацій, а саме: нових ідей, технологій, продуктів, управлінських систем, які є результатом розвитку науки та інноваційної діяльності.

У наш час нововведення охоплюють усі сфери людської діяльності, радикально впливають на процес господарювання, змінюють соціально-економічні відносини в суспільстві. Неперервні і постійні інновації стають необхідною та природною формою існування будь-якої фірми, забезпечують їй конкурентоспроможність і виживання на ринку.

Опанування механізму управління інноваційними процесами є передумовою суттєвих радикальних рішень у сфері господарського, політичного і в цілому суспільного життя країни. Принципово нові рішення називаються проривом, що означає розв'язання проблем новим, нетрадиційним шляхом. Це створює новий спосіб мислення і забезпечує ефективніші засоби виходу з кризових ситуацій.

Змістовий модуль I. Теоретичні та правові засади здійснення інноваційної діяльності

Тема 1. Поняття інновацій та інноваційного менеджменту.

Поняття інноваційного менеджменту. Поняття інновації. Характерні випадки нових комбінацій. Визначення поняття «нововведення». Поняття інноваційної продукції. Інноваційний процес та його основні стадії. Процес реалізації нововведення. Основні причини виникнення та поширення нововведення. Інноваційна діяльність та її види. Класифікація інновацій. Взаємозв'язок розвитку інновацій, науки і техніки. Види інноваційної діяльності. Поняття інноваційне підприємство. Класифікація інноваційних підприємств.

Тема 2. Роль держави в здійсненні інноваційної політики.

Фактори падіння основних показників інноваційної діяльності в Україні. Головна мета державної інноваційної політики. Основні принципи державної інноваційної політики. Організаційно – функціональний механізм державного управління інноваційним процесом в Україні. Українська державна інноваційна компанія та її головні завдання. Інструменти державної інноваційної політики. Форми міжнародного співробітництва в сфері інноваційної діяльності. Засоби реалізації державної інноваційної політики.

Змістовий модуль II. Організація здійснення інноваційної діяльності

Тема 3. Маркетинг в інноваційній сфері.

Поняття та значення маркетингу інновацій. Поняття стратегічного маркетингу. Поняття тактичного маркетингу. Основні характеристики тактичного та стратегічного маркетингу.

Тема 4. Організація та планування інноваційних процесів.

Поняття «організація інновацій». Основні групи організації наукових досліджень і розробок. Організаційна форма реалізації інновацій. Складові організаційно - інноваційної структури. Види інноваційних структур. Фактори формування організаційних структур наукових підприємств. Вимоги раціональної структури. Основні завдання упровадження наукових інновацій. Важливі умови ефективної організації впровадження наукових інновацій. Поняття «планування інновацій». Функції планування інновацій. Принципи планування інновацій. Система планування інновацій.

Тема 5. Фінансування та оцінка ефективності інновацій.

Вихідні принципи побудови фінансування інновацій. Основні завдання та елементи системи фінансування інновацій. Фінансування інноваційної науково-технологічної діяльності в Україні. Основні джерела фінансування інновацій. Основні принципи оцінки інноваційних проєктів. Методи оцінки економічної ефективності інноваційних проєктів.

Змістовний модуль III. Процес управління та визначення ефективності інноваційних проєктів

Тема 6. Управління інноваційними проєктами.

Поняття «інноваційний проєкт». Основні елементи інноваційного проєкту. Етапи розробки інноваційного проєкту. Основні аспекти контролю за реалізацією інноваційних проєктів. Супроводження інноваційного проєкту.

Тема 7. Ефективність інноваційної діяльності.

Результати інноваційної діяльності. Патент. Товарний знак. «Ноу – хау». Промислові зразки. Ліцензійна торгівля. Ліцензійні угоди. Експортна конкурентоспроможність. Внутрішні та зовнішні витрати. Витрати, пов'язані із винахідництвом. Показники управління дефективністю витрат на використання нововведень.

Дисципліни, вивчення яких обов'язково передують цій дисципліні:

«Основи менеджменту», «Економічна теорія», «Менеджмент та адміністрування».

Міжпредметні зв'язки: «Економіко-математичні методи і моделі», «Управління зовнішньоекономічною діяльністю», «Теорія прийняття управлінських рішень».

4.2. Структура навчальної дисципліни

4.2.1. Тематичний план

Назви змістових модулів і тем	Розподіл годин між видами робіт														Форми та методи контролю знань
	денна форма							заочна форма							
	Усього	аудиторна					с.р.	Усього	аудиторна					с.р.	
		у тому числі							у тому числі						
		л	сем	пр	лаб	інд			л	сем	пр	лаб	інд		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Модуль 1															
Змістовий модуль 1. Теоретичні та правові засади здійснення інноваційної діяльності															
Тема 1. Поняття інновацій та інноваційного менеджменту	22	4		4		3	11	23	2		2		3	16	AP: + CP: + ІНДЗ: +
Тема 2. Роль держави в здійсненні інноваційної політики	20	4		2		3	11	19					3	16	AP: + CP: + ІНДЗ: +
Разом за змістовним модулем 1	42	8		6		6	22	42	2		2		6	32	
Змістовий модуль 2. Організація здійснення інноваційної діяльності															
Тема 3. Маркетинг в інноваційній сфері	20	4		2		3	11	21					3	18	AP: + CP: + ІНДЗ: +
Тема 4. Організація та планування інноваційних процесів	22	4		4		3	11	23	2		2		3	16	AP: + CP: + ІНДЗ: +
Тема 5. Фінансування та оцінка ефективності інновацій	22	4		4		3	11	21					3	18	AP: + CP: + ІНДЗ: +
Разом за змістовним модулем 2	64	12		10		9	33	65	2		2		9	52	
Змістовий модуль 3. Процес управління та визначення ефективності інноваційних проєктів															
Тема 6. Управління інноваційними проєктами	24	6		4		3	11	20	2				3	17	AP: + CP: + ІНДЗ: +
Тема 7. Ефективність інноваційної діяльності	20	4		2		3	11	21	2		2		3	14	AP: + CP: + ІНДЗ: +
Разом за змістовним модулем 3	44	10		6		6	22	43	4		2		6	31	
Усього	150	30		22		21	77	150	8		6		21	115	

Примітки: AP – аудиторна робота, CP – самостійна робота, ІНДЗ – індивідуальне завдання., МК-модульний контроль

4.2.2. Навчально-методична картка дисципліни «Управління інноваціями»

Разом: 150 год, лекції – 30 год, практичні заняття – 22 год, індивідуальне завдання – 21 год самостійна робота – 77 год, підсумковий контроль – 2 год.

Модулі	Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2			Змістовий модуль 3	
Назва модуля	Теоретичні та правові засади здійснення інноваційної діяльності		Організація здійснення інноваційної діяльності			Процес управління та визначення ефективності інноваційних проєктів	
Кількість балів за модуль	10		15			10	
Лекції	1	2	3	4	5	6	7
Теми лекцій	Поняття інновацій та інноваційного менеджменту	Роль держави в здійсненні інноваційної політики	Маркетинг в інноваційній сфері	Організація та планування інноваційних процесів	Фінансування та оцінка ефективності інновацій	Управління інноваційними проєктами	Ефективність інноваційної діяльності
Теми практичних занять							
Самостійна робота	2		3			2	
Тести	-		-			-	
ІНДЗ	15						
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота (3 бали)						
Підсумковий контроль	Іспит (40 балів)						

4.3. Форми організації занять

4.3.1 Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
Змістовий модуль 1.		
Теоретичні та правові засади здійснення інноваційної діяльності		
1	Тема 1. Поняття інновацій та інноваційного менеджменту	4
2	Тема 2. Роль держави в здійсненні інноваційної політики	2
Змістовий модуль 2.		
Організація здійснення інноваційної діяльності		
3	Тема 3. Маркетинг в інноваційній сфері	2
4	Тема 4. Організація та планування інноваційних процесів	4
5	Тема 5. Фінансування та оцінка ефективності інновацій	4
Змістовий модуль 3.		
<i>Процес управління та визначення ефективності інноваційних проєктів</i>		
6	Тема 6. Управління інноваційними проєктами	4
7	Тема 7. Ефективність інноваційної діяльності	2
Разом		22

4.3.2. Індивідуальні завдання

1. Підготовка та презентація проєкту на тему: «Розробка інноваційного проєкту на матеріалах конкретного підприємства».

4.3.3. Індивідуальна навчально-дослідна робота (навчальний проєкт)

Індивідуальна навчально-дослідна робота (ІНДР) є видом позааудиторної індивідуальної діяльності здобувача освіти, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної дисципліни. Завершується виконання здобувачами освіти ІНДР прилюдним захистом навчального проєкту.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу – це вид науково-дослідної роботи здобувача освіти, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, семінарських, практичних та лабораторних занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Види ІНДЗ, вимоги до них та оцінювання:

- ✓ конспект із теми (модуля) за заданим планом (**2 бали**);
- ✓ конспект із теми (модуля) за планом, який здобувач освіти розробив самостійно (**3 бали**);
- ✓ анотація прочитаної додаткової літератури з курсу, бібліографічний опис, тематичні розвідки (**3 бали**);
- ✓ повідомлення з теми, рекомендованої викладачем (**2 бали**);
- ✓ повідомлення з теми (без рекомендації викладача): сучасні відкриття з теми, аналіз інформації, самостійні дослідження (**3 бали**);
- ✓ дослідження різноманітних питань з тематики дисципліни у вигляді есе (**5 балів**);
- ✓ дослідження з тематики дисципліни у вигляді проєкту (охоплює весь зміст навчального курсу) – **15 балів**.

**Критерії оцінювання ІНДЗ
(написання та захист проєкту)**

№ з/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Цілісність, систематичність, логічна послідовність викладу матеріалу	2 бали
2.	Повнота розкриття питання	2 бал
3.	Уміння формулювати власне ставлення до проблеми, робити аргументовані висновки	3 балів
4.	Опрацювання сучасних наукових інформаційних джерел	2 бали
5.	Правильність оформлення роботи	3 бали
6	Презентація ІНДЗ	3 бали
Разом		15 балів

Оцінка за ІНДЗ у вигляді проєкту: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
13 – 15	<i>відмінно</i>	5	A	<i>відмінно</i>
8-12	<i>добре</i>	4	BC	<i>добре</i>
4-7	<i>задовільно</i>	3	DE	<i>задовільно</i>
0-3	<i>незадовільно</i>	2	FX	<i>незадовільно з можливістю повторного виконання</i>

4.3.4. Теми самостійної роботи здобувачів освіти

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Поняття інновацій та інноваційного менеджменту	11
2	Роль держави в здійсненні інноваційної політики	11
3	Маркетинг в інноваційній сфері	11
4	Організація та планування інноваційних процесів	11
5	Фінансування та оцінка ефективності інновацій	11
6	Управління інноваційними проектами	11
7	Ефективність інноваційної діяльності	11
	Разом	77

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧА ОСВІТИ

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання (тижні)
Змістовий модуль 1. <i>Теоретичні та правові засади здійснення інноваційної діяльності</i>			
Тема 1. Поняття інновацій та інноваційного менеджменту (11 год)	Самостійна робота	1	I-II
Тема 2. Роль держави в здійсненні інноваційної політики (11 год)	Самостійна робота	1	III-IV
<i>Всього: 22 год</i>	<i>Всього: 2 балів</i>		
Змістовий модуль 2. <i>Організація здійснення інноваційної діяльності</i>			
Тема 3. Маркетинг в інноваційній сфері (11 год)	Самостійна робота	1	V-VI
Тема 4. Організація та планування інноваційних процесів (11 год)	Самостійна робота	1	VII- VIII
Тема 5. Фінансування та оцінка ефективності інновацій (11 год)	Самостійна робота	1	IX-X
<i>Всього: 33 год</i>	<i>Всього: 3 балів</i>		
Тема 6. Управління інноваційними проектами (11 год)	Самостійна робота	1	XI-XII
Тема 7. Ефективність інноваційної діяльності (11 год)	Самостійна робота	1	XIII- XV
<i>Всього: 22 год</i>	<i>Всього: 2 балів</i>		
<i>Разом: 77 год</i>	<i>Разом: 7 балів</i>		

5. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

5.1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1. За джерелом інформації:

– *словесні*: лекція (традиційна, проблемна тощо) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (презентація PowerPoint), семінари, пояснення, розповідь, бесіда;

– *наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація;

– *практичні*: ситуаційні вправи.

2. За логікою передачі і сприйняття навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3. За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4. За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота здобувачів вищої освіти із сучасною літературою та підручниками; виконання індивідуальних навчальних проєктів.

5.2. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

5.3. Інклюзивні методи навчання

1. Методи формування свідомості: бесіда, диспут, лекція, приклад, пояснення.

2. Метод організації діяльності та формування суспільної поведінки особистості: ситуаційні вправи, приклад.

3. Методи мотивації та стимулювання: вимога, громадська думка.

4. Метод самовиховання: самопізнання, самооцінювання, самореалізація.

5. Методи соціально-психологічної допомоги: психологічне консультування, стимуляційні ігри.

6. Спеціальні методи: супровід, тренінг, трудовий метод.

Методика навчання (як система) – організований набір методів, прийомів, засобів і форм навчання, який використовуються для досягнення освітніх цілей.

Методика є структурованим застосуванням методів – організоване використання різних методів і прийомів, яке обумовлено специфікою освітнього процесу або діяльності. Вона описує як саме, в якій послідовності і в яких умовах застосовуються певні методи для досягнення результату.

- Методика навчання може включати в себе різні методи, стратегії, підходи, засоби навчання (аудіовізуальні матеріали, інтернет-ресурси, дидактичні ігри тощо) і системи організації роботи (до прикладу: поетапне вивчення лексики, розвиток навичок письмового та усного мовлення).

- Методика викладання навчальної дисципліни — вибір викладачем та застосування методів для ефективного засвоєння матеріалу здобувачами освіти.

Методика навчання для здобувачів освіти з вадами та порушеннями здоров'я має важливі відмінності, які враховують індивідуальні потреби кожного типу порушень і передбачає модифікацію форм роботи та типів завдань для таких здобувачів освіти.

Кожен тип інвалідності має свої специфічні потреби, і тому підхід до навчання має бути адаптованим, щоб забезпечити максимальну ефективність для здобувачів освіти. Враховуючи різні види порушень (порушення слуху, зору, рухової активності, когнітивні порушення тощо), методика вивчення буде різною. Використання адаптованих технологій, інклюзивних методів та індивідуальних підходів дозволяє забезпечити ефективне навчання для всіх здобувачів освіти, незалежно від типу інвалідності.

Методика навчання для здобувачів освіти з вадами слуху

Для здобувачів освіти з вадами слуху основним викликом є відсутність або обмеження слухового сприйняття, що може ускладнити процес вивчення мови через усне спілкування та аудіоматеріали. Адаптованими методиками є:

Жестова мова: Якщо здобувач освіти має ваду слуху та використовує жестову мову як основний засіб комунікації, то вивчення дисципліни проводиться через переклад на жестову мову (із залученням відповідного спеціаліста чи фрагментів відео із дублюючим перекладом на жестову мову), зокрема для усного компоненту. Програми з навчання для таких здобувачів освіти можуть включати використання перекладачів жестової мови під час лекцій.

Субтитри: Всі відеоматеріали, які використовуються на заняттях (фільми, навчальні відео), мають субтитри, що дозволяє здобувачам освіти з вадами слуху ознайомлюватися з мовними структурами та словником.

Адаптовані навчальні матеріали: Використання візуальних методів, таких як ілюстрації, діаграми, картки з лексикою, допомагає краще засвоювати матеріал. Також створюються текстові файли або аудіоматеріали з субтитрами для покращення розуміння контексту.

Практика усного мовлення через письмове спілкування: Оскільки здобувачі освіти не чують мовлення, замість усної практики для такої категорії здобувачів освіти фокусується увага на письмових завданнях, інтерактивних тестах і вправах, що включають роботу з текстами (письмові відповіді, розпізнавання лексики та граматики через текст).

Методика навчання для здобувачів освіти з вадами зору

У здобувачів освіти з порушеннями зору основною проблемою є труднощі з візуальним сприйняттям інформації, тому методика навчання адаптована до аудіо- та тактильних матеріалів.

Технології для читання з екрану: Використання програм для читання з екрану, таких як JAWS або NVDA, дозволяє здобувачам освіти з порушеннями зору слухати текстовий матеріал. Це забезпечує доступ до електронних підручників, презентацій та інших навчальних ресурсів.

Адаптація навчальних матеріалів: Усі текстові матеріали надаються у форматі для читання з екрану або у шрифті Брайля. Це дає можливість здобувачам освіти не тільки читати, але й активно працювати з навчальними матеріалами.

Озвучення текстів: Використання спеціальних додатків для озвучування текстів або аудіокниг допомагає здобувачам освіти вивчати нові слова та фрази на слух, а також слухати приклади правильного вимовлення.

Аудіовізуальні завдання: Для таких здобувачів освіти використовуються аудіовправи, зокрема з вимови та слухової практики. Це дозволяє розвивати навички аудіювання та вимови, хоча й без візуального сприйняття.

Інтерактивні вправи на слух: Заняття включають завдання, орієнтовані на слухове сприйняття мови (завдання на розпізнавання вимови, на відмінності в інтонації, акценті тощо).

Методика навчання для здобувачів освіти з руховими порушеннями

Здобувачі освіти з руховими порушеннями, як правило, мають фізичні обмеження, які можуть вплинути на їхню здатність використовувати традиційні навчальні засоби, але їхні когнітивні та мовні навички, як правило, не порушені. З цією метою освітній процес відповідно адаптований для зручності та доступності.

Онлайн-навчання та доступ до цифрових матеріалів: Онлайн платформи дозволяють здобувачам освіти з руховими порушеннями навчатися без необхідності фізично перебування в аудиторії, а також допомагають уникнути труднощів із переміщенням.

Інтерфейси з підтримкою доступу: Використання програмного забезпечення та навчальних платформ, що підтримують голосові команди або дають можливість здійснювати навчання за допомогою спеціальних пристроїв для вводу (як-от пристрої для управління комп'ютером через рухи очей чи голівки).

Адаптація завдань для письмових відповідей: Враховуючи фізичні обмеження, здобувачі освіти можуть використовувати голосові помічники

для виконання завдань або адаптовані клавіатури та інші технології для зручного введення тексту. Також враховується обсяг виконуваних письмових завдань та швидкість проходження онлайн тестів, написання підсумкових робіт.

Методика навчання для здобувачів освіти з когнітивними порушеннями

Когнітивні порушення можуть включати труднощі з пам'яттю, увагою, сприйняттям інформації. Здобувачі освіти з такими порушеннями потребують адаптованих методик навчання, щоб забезпечити доступність матеріалу та поступове засвоєння нової інформації.

Розбиття матеріалу на малі блоки: Заняття структуруються (матеріал поділяється на малі частини), що дозволяє легше засвоювати інформацію та допомагає зберігати увагу на кожному етапі навчання.

Часті повторення та практичні вправи: Регулярне повторення пройденого матеріалу, використовуючи ігрові методи чи інші інтерактивні вправи.

Візуальні допоміжні засоби: Використання карток із лексикою, діаграм, малюнків допомагає здобувачам освіти з когнітивними порушеннями краще засвоювати мову.

Мультисенсорні підходи: Для здобувачів освіти з когнітивними порушеннями використовуються різні сенсорні канали (слух, зір, дотик), щоб стимулювати запам'ятовування та розуміння.

Методика навчання для здобувачів освіти із психічними порушеннями

Психічні порушення можуть включати депресії, тривожні розлади, посттравматичний стресовий синдром тощо, які можуть негативно впливати на здатність до концентрації, мотивацію та емоційний стан під час навчання.

Індивідуальний підхід: здобувачі освіти з психічними порушеннями потребують більш гнучкого підходу, наприклад, менших навантажень, частих перерв або персоналізованих уроків.

Підтримка в навчанні через терапевтичні методи: Залучення психологів або консультантів до освітнього процесу допомагає здобувачам освіти подолати емоційні труднощі.

Створення безпечного та підтримуючого середовища: Створення атмосфери довіри та підтримки, де здобувач освіти може вільно звернутися за допомогою або адаптувати темп навчання до своїх потреб.

6. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Навчальна дисципліна оцінюється за модульно-рейтинговою системою. Вона складається із трьох модулів.

Результати навчальної діяльності здобувачів вищої освіти оцінюються за 100-бальною шкалою в кожному семестрі окремо.

За результатами поточного, модульного та семестрового контролів виставляється підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою, національною шкалою та шкалою ECTS.

Модульний контроль: кількість балів, які необхідні для отримання відповідної оцінки за кожен змістовий модуль упродовж семестру.

Семестровий (підсумковий) контроль: виставлення семестрової оцінки здобувачам вищої освіти, які опрацювали теоретичні теми, практично засвоїли їх і мають позитивні результати, набрали необхідну кількість балів.

Загальні критерії оцінювання успішності здобувачів вищої освіти, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано в таблиці нижче.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу здобувачів вищої освіти на практичних, виконання самостійної роботи, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.

Індивідуальне науково-дослідне завдання, яке виконує здобувач вищої освіти, захищається на практичних заняттях.

Модульний контроль знань здобувачів вищої освіти здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

6.1. Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	Ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності в розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	Ставиться за вияв здобувачем освіти повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді здобувача освіти наявні незначні помилки.
«задовільно»	Ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхневу обізнаність із основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою. Можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але здобувач освіти спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	Виставляється здобувачеві освіти, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхнева, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться здобувачеві освіти, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення закладу вищої освіти без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

6.2. Система оцінювання роботи здобувачів освіти упродовж семестру

Вид діяльності здобувача освіти	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
I. Обов’язкові							
1. Робота на практичному занятті	5	2	10	3	15	2	10
1.5. Виконання завдань для самостійної роботи	1	2	2	3	3	2	2
1.6. Виконання модульної роботи	3					1	3
1.7. Виконання індивідуальних завдань (ІНДЗ)	15						15
Разом		-	12	-	18	-	30
Максимальна кількість балів за обов’язкові види роботи: 60							
II. Вибіркові (за вибором здобувача освіти)							
Виконання завдань для самостійного опрацювання							
1. Огляд літератури з конкретної тематики	5						
2. Участь у науковій студентській конференції	10						
Разом		-		-		-	
Максимальна кількість балів за вибіркові види роботи: 15							
Всього балів за теоретичний і практичний курс: 75							

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

6.3. Оцінка за теоретичний і практичний курс: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
54 – 60	<i>відмінно</i>	5	A	<i>відмінно</i>
45 – 53	<i>добре</i>	4	BC	<i>добре</i>
36 – 44	<i>задовільно</i>	3	DE	<i>задовільно</i>
21 – 35	<i>незадовільно</i>	2	FX	<i>незадовільно з можливістю повторного складання</i>
1 – 20		2	F	<i>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</i>

6.4. Оцінка за екзамен: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
36 – 40	<i>відмінно</i>	5	A	<i>відмінно</i>
30 – 35	<i>добре</i>	4	BC	<i>добре</i>
21 – 29	<i>задовільно</i>	3	DE	<i>задовільно</i>
11 – 20	<i>незадовільно</i>	2	FX	<i>незадовільно з можливістю повторного складання</i>
1 – 10		2	F	<i>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</i>

6.5. Загальна оцінка з дисципліни: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	
		екзамен			
90 – 100	<i>відмінно</i>	5		A	<i>відмінно</i>
82 – 89	<i>добре</i>	4		B	<i>добре (дуже добре)</i>
75 – 81	<i>добре</i>	4		C	<i>добре</i>
64 – 74	<i>задовільно</i>	3		D	<i>задовільно</i>
60 – 63	<i>задовільно</i>	3		E	<i>задовільно (достатньо)</i>
35 – 59	<i>незадовільно</i>	2		FX	<i>незадовільно з можливістю повторного складання</i>
1 – 34	<i>незадовільно</i>	2		F	<i>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</i>

6.6. Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти

Поточне тестування та самостійна робота							Сума
Змістовий модуль 1,2, 3						Підсумковий тест (екзамен)	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	100
6	6	6	6	6	9	21	
40							

6.7. ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Що таке «інноватика» як наука?
2. Дайте визначення поняттям «новація», «інновація», «нововведення», їх відмінності.
3. Яка роль новацій і «нововведень» у розвитку суспільства?
4. Що таке винахід і відкриття? Чим вони відрізняються від нововведення?
5. Що таке базисні нововведення?
6. Характеристика поліпшуючих інновацій.
7. Сутність «життєвого циклу» інновацій. Основні етапи і характеристики життєвого циклу інновацій.
8. Що таке інноваційна діяльність? Яке місце вона посідає в інноваційному процесі?
9. Як формується ринок новацій, ринок капіталів та ринок конкуренції?
10. Які чинники впливають на інноваційну діяльність?
11. Що таке інноваційна інфраструктура і яка мета її створення?
12. Сутність поняття «технологія». Що розуміють під сучасними технологіями?
13. Що таке «технологічний уклад»?
- 14.3 якою метою використовується S-подібна логістична крива в інноватиці?
15. Характеристика технологічних укладів.
16. Теорія розвитку як об'єктивний процес змін.
17. Сутність циклічної концепції розвитку.
18. Що таке інноваційний цикл?
19. Сутність теорії «Великих циклів» М. Кондратьєва.
20. Сутність інноваційної теорії Й. Шумпетера.
21. Внесок Г. Менша у розвиток інноваційної теорії, її сутність та практичне значення.
22. Основні положення теорії інноваційного підприємництва.

23. Теорія «прискорення».

24. Характеристика соціально-психологічній концепції теорії нововведень.

25. S-подібна логістична крива і її роль в аналізі інноваційного розвитку.

7. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Опорні конспекти лекцій; методичні вказівки до практичних занять; індивідуально-дослідне завдання; ілюстративні матеріали; орієнтовні питання до іспиту; завдання для проведення комплексної контрольної роботи (ККР).

7.1. Навчально-методичні аудіо- і відеоматеріали, у т.ч. для здобувачів вищої освіти з інвалідністю

Для інклюзивного навчання:

- методики диференційованого підходу до процесу навчання й оцінювання знань, умінь і здібностей здобувачів освіти з інвалідністю;
- наявність навчально-методичної літератури в електронному, друкованому форматах для осіб з інвалідністю;
- дидактичні матеріали та засоби навчання осіб з інвалідністю для дистанційної та відкритої форм навчання.

7.2. Глосарій (термінологічний словник)

Авторське право — сукупність національних і міжнародних норм, що регулюють відносини стосовно створення і використання інтелектуального продукту.

Адаптація — процес пристосування будь-якої системи (людини, організації) до існуючих чи мінливих умов середовища.

Активізація — це інтенсифікація трудової діяльності працівників на основі підвищення творчого потенціалу особистості і колективу.

Взаємодія «наука — виробництво — споживання» — структурні ланки ланцюга від наукової діяльності до техніко-виробничої та маркетингової, історичний генезис взаємозв'язку науки з технікою, виробництвом, споживанням. Але розвиток науки визначається не тільки потребами технічного прогресу, а й соціальними потребами.

Винахід — вирішення технічної проблеми на основі використання систематичних знань. Об'єктом винаходу можуть бути: пристрій, спосіб, речовина, механізми, штам мікроорганізму, культури клітин рослин тощо.

Високі технології — технології, які стануть визначальними в постіндустріальному суспільстві, наприклад, біотехнології, робототехніка, штучний інтелект.

Відкриття — виявлення раніше невідомих властивостей, законів, явищ об'єктивно існуючого світу, що вносять корінні зміни в рівень нашого пізнання. Відкриття є базою для винаходів.

Генератор ідей, або концептолог. Це спеціаліст, здатний сконструювати концепцію, об'єднавши множину ідей, а отже, і видів дослідницької діяльності.

Горизонтальна структура — структура, яка координує діяльність на основі ділового спілкування та обміну інформацією між відділами. Співвідношення вертикальної та горизонтальної структур визначає характер компанії.

Гуртки якості — форма групової творчості. Виникли в Японії 1962 р. як метод новаторства, творчого пошуку, ділової активності та саморозвитку працівника.

Делегування — наділення працівників владними повноваженнями, обов'язками і відповідальністю.

Децентралізація — делегування повноважень і відповідальності структурним підрозділам. Закономірний процес, що відбувається в міру зростання масштабів і складності систем управління.

Диверсифікація — термін виник у 50-х роках ХХ ст. Поєднання в рамках фірми широкого кола галузей промисловості, транспорту, торгівлі. Спирається на розвиток НТП.

Диверсифікація продукту — введення нових продуктів, варіації продукту — змінювання однієї чи кількох властивостей продукту, вже пропонованого на ринку. Мета диверсифікації — пристосування продукту до різних потреб клієнта.

Довгострокові (сталі) тенденції — ознаки зростання чи занепаду в конкретній фірмі, галузі чи економіці в цілому, що спостерігаються протягом тривалого періоду.

«Дологічні» передумови досліджень — художньо-образна основа інтелектуальної діяльності мислення: асоціативні здібності, інтуїція, які, як показує історія великих відкриттів, дають поштовх до наукової творчості та допомагають у пошуках.

Дослідно-конструкторські роботи (ДКР) — конструювання, випробування та впровадження наукових досягнень у виробництво. Мета ДКР — створення зразків нової техніки, їх випробування, обробка технології виготовлення.

Ефективність нововведень — оцінюється економічним та соціальним ефектом. Економічний ефект полягає в тому, що можна випускати принципово нову, якіснішу продукцію, яка задовольняє нові потреби. Соціальний ефект полягає в якісному змінюванні умов праці, рівня життя.

«Єврика» — західноєвропейська програма, прийнята в 1985 р. за ініціативою Франції як альтернативна щодо програми СОІ. У здійсненні програми беруть участь 19 держав. Мета «Єврики» — стимулювати розвиток передових напрямів НТП у західноєвропейських країнах, аби підняти їх конкурентоспроможність на світових ринках наукоємної продукції.

Інноваційна дифузія — рівень сприйняття та поширення новації. Створення умов для тиражування нововведень.

Інноваційна діяльність — спрямована на пошук можливостей, які забезпечують практичне використання наукового, науково-технічного результату та інтелектуального потенціалу з метою одержання нового чи поліпшеного продукту, способу його виробництва та задоволення суспільних потреб у конкурентоспроможних товарах і послугах.

Інноваційна сфера — система взаємодії інноваторів, інвесторів, товаровиробників конкурентоспроможної продукції та послуг і розвиненої інфраструктури.

Інноваційний лаг — проміжок часу між виникненням новинки і втіленням її у нововведення.

Інноваційний менеджмент — сукупність організаційно-економічних, психологічно-соціальних методів, форм та способів управління всіма стадіями інноваційного процесу. Інноваційний менеджмент — це такий спосіб дій, який забезпечує сприятливі умови для розвитку інноваційного процесу. Інноваційний менеджмент — це управління змінами.

Інноваційний потенціал держави — сукупність засобів і можливостей у галузі освіти та виробництва, які втілюють найновіші досягнення НТП. Показники інноваційного потенціалу: обсяг нагромаджених теоретичних та практичних знань у різних галузях суспільної діяльності; здатність використовувати та поширювати ці знання; наявність підготовлених кадрів високої кваліфікації в галузі науково-технічної та практичної діяльності; матеріально-технічної і фінансової бази науки для проведення дослідів, експериментів з упровадження ідей нової техніки, продуктів, технологій, організаційно-управлінських форм та методів з підготовки кадрів, розробки та поширення інновацій. Інноваційний потенціал визначає можливості розвитку науки в майбутньому; забезпечує лідерство держави на світовій арені.

Інноваційний процес — це процес створення, поширення та втілення новації, яка задовольняє нові суспільні потреби. Складається з окремих стадій, що відрізняються організацією праці, управління, фінансуванням.

Інноваційний розвиток — розвиток науки, техніки, досвіду, знань. Це процес, під час якого наукова ідея доводиться до практичного використання.

Інноваційні проєкти — це складні програми, створені для впровадження технічних, технологічних або інших новацій, що їх здійснюють наукові та проєктні заклади в певний проміжок часу.

Інноваційні стратегії — стратегії промислових компаній (підприємств), орієнтованих на цінності, що є головними в роботі підрозділів НДДКР.

Інновація управління — процедури управління, заходи, інформаційні системи, оргструктури, які вперше застосовуються на підприємстві.

Інтегральний інтелект — це група людей, підібрана відповідним чином, і комплекс відносин між ними, процесуальна організація їх діяльності, соціально-психологічна атмосфера роботи, певна гармонія людських якостей, система інтелектуальної взаємодії, що є головним чинником інноваційних, наукових досліджень.

Інтеграція — процес об'єднання виробництва, науки, господарських, дослідних установ, соціальної сфери.

Інтелектуальна власність — авторське право на використання патентів, ліцензій, товарних знаків, програмного забезпечення.

Інтелектуальний продукт — продукт інтелектуальної діяльності, який є товаром в умовах ринку. Інтелектуальний продукт — знання, теорії, відкриття, винаходи, ноу-хау.

Інтернаціональність науки — результати фундаментальних досліджень досить швидко стають відомі у світі і широко використовуються.

7.3. Рекомендована література

Основна

1. [Інноваційний менеджмент : конспект лекцій \[Електронний ресурс\] : навч. посіб. для студентів спеціальності 113 «Прикладна математика» освітньо-професійної програми «Наука про дані та математичне моделювання» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; укладачі: С. О. Пермінова, Т. В. Лазоренко, 2021. 125 с. URL: <https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/15546059-b2fb-4b54-a215-552b28fb7965/content>.](https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/15546059-b2fb-4b54-a215-552b28fb7965/content)
2. Копитко М. І. Управління інноваціями : навчальний посібник для самостійного вивчення дисципліни у схемах і таблицях. Львів : ЛьвДУВС, 2019. 292 с. URL: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/2804/1/%D0%9A%D0%BE%D0%BF%D0%B8%D1%82%D0%BA%D0%BE%20%D0%9C.%D0%86.--%D0%A3%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BB%D1%96%D0%BD%D0%BD%D1%8F...-%20%D0%B2%D0%B5%D1%80%D1%81%D1%82%D0%BA%D0%B0.pdf>.
3. Микитюк П.П. Інноваційний менеджмент : підруч. / П. П. Микитюк, В. Я. Брич, М. М. Шкільняк, Ю. І. Микитюк. Тернопіль : Екон. думка THEU, 2019. 518 с. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/36441/3/%D0%9C%D0%B8%D0%BA%D0%B8%D1%82%D1%8E%D0%BA%20%281%29.pdf>.
4. Михайлова Л.І., Гуторов О.І., Турчіна С.Г., Шарко І.О. Інноваційний менеджмент : навч. посібник / Л. І. Михайлова, О. І. Гуторов, С. Г. Турчіна, І. О. Шарко. Вид. 2-ге, доп. Київ : Центр учбової літератури, 2015. 234 с. URL:

<https://repo.snau.edu.ua/bitstream/123456789/3007/1/%D0%9C%D0%B8%D1%85%D0%B0%D0%B9%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%B0%20%D0%9B.%20%D0%86.%20%D0%86%D0%BD%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D0%B5%D0%B4%D0%B6%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82.pdf>.

5. Алейнікова О.В., Притула Н.М. Інноваційний та інвестиційний менеджмент : навчальний посібник. Київ : ДВНЗ «Університет менеджменту освіти», 2016. 614 с. URL: http://umo.edu.ua/images/content/depozitar/posibnyky/%D0%9D%D0%90%D0%92%D0%A7%D0%90%D0%9B%D0%AC%D0%9D%D0%98%D0%99_%D0%9F%D0%9E%D0%A1%D0%86%D0%91%D0%9D%D0%98%D0%9A%D0%90%D0%BB%D0%B5%D0%B9%D0%BD%D1%96%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B0.pdf.
6. Безгін К. С. Управління інноваціями : навчальний посібник / К. С. Безгін, Ю. М. Клименко // Заг. ред. К. С. Безгіна. Вінниця : ДонНУ, 2017. 207 с. URL: https://r.donnu.edu.ua/bitstream/123456789/235/1/21_%D0%9D%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA_%D0%A3%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BB%D1%96%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D1%96%D0%BD%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F%D0%BC%D0%B8_2019.pdf.
7. Шевченко Л.С. Стратегічний інноваційний менеджмент : навч. посіб. Харків : Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2019. 155 с. URL: http://nulau.edu.ua/materials/files/economic_theory/0144/01.pdf.

Допоміжна

1. Stoyan Radev Koev, Pavel Blecharz, Serhii Karpenko, Yevheniia Morozova, Kateryna Shafranova. The Concept of Sustainable Development of Electronic Entrepreneurship in the International Business System // International Journal of

- Entrepreneurship. 2020. Volume 24, Special Issue. URL: <https://www.abacademies.org/articles/the-concept-of-sustainable-development-of-electronic-entrepreneurship-in-the-international-business-system-9326.html>.
2. Bezus P., Pazynich O., Ivanenko V., Shafranov K. and Dyvynska Y. Strategic Enterprise Management in a Globalized Market Environment. *Alta: Journal of interdisciplinary research*. 2021. No. 11(2). pp. 70-77. URL: <https://www.magnanimitas.cz/ADALTA/110220/PDF/110220.pdf>.
 3. Melnychuk D., Malyuga N., Sulimenko L., Shafranov K., Voinalovych I. The Social Sphere in the Era of Digitalization: Financial and Accounting Aspects. *Economics, Finance and Management Review*. 2024. No. 1(17). pp. 4–15. URL: <https://doi.org/10.36690/2674-5208-2024-1-4>.
 4. Маслиган О.О., Тодьєрішко Е.В., Кузнєцова О.В., Шафранова К.В. Цифровізація менеджменту та маршрутизація кластерів туристичного та готельно-ресторанного бізнесу в Україні // *Агросвіт*. 2022. № 3. С. 40-48. URL: <http://www.agrosvit.info/?op=1&z=3571&i=4>.
 5. Маслиган О.О., Молнар-Бабіля Д.І., Кузнєцова О.В., Шафранова К.В. Сутнісне розуміння кластерів готельно-ресторанного і туристичного бізнесу та специфіка регулювання їх розвитку // *Інвестиції: практика та досвід*. 2022. №2. С. 17-22. URL: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2022.2.17>.
 6. Гуцол А.В., Тодьєрішко Е.В., Шафранова К.В., Перегуда Ю.А. Системні трансформації менеджменту якості у сфері туризму і готельного бізнесу в умовах воєнного стану // *Інвестиції: практика та досвід*. 2022. №18. С. 68-73. [10.32702/2306-6814.2022.18.68](https://doi.org/10.32702/2306-6814.2022.18.68).
 7. Maslihan O., Litvinova A., Todierishko E., Shafranov K. Resource Provision of Financial Potential of a Production Enterprise // *Agrosvit*. 2022. Vol. 5-6. pp. 10-14. URL: <http://www.agrosvit.info/?op=1&z=3587&i=1>.
 8. K. Shafranov, T. Kulinich, O. Baklanov. Implementation of Green Technologies and Sustainable Practices in Business. № 17 (2023): *Інвестиції: практика та досвід*, 66-71. <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2023.17.66>.

9. Shafranov, K., Navolska, N., Koldovskyi, A. Navigating the Digital Frontier: a Comparative Examination of Central Bank Digital Currency (CBDC) and the Quantum Financial System (QFS). SocioEconomic Challenges. 2024. No. 8(1), 90-111. [https://doi.org/10.61093/sec.8\(1\).90-111.2024](https://doi.org/10.61093/sec.8(1).90-111.2024).
10. Шафранова К.В., Зобов А.Ю. Роль інвестицій у інноваційній діяльності підприємств деревообробної галузі України. Вісник Університету «Україна». Серія «Економіка. Менеджмент. Маркетинг», 10(37), 2024, 136-142. <https://doi.org/10.36994/2707-4110-2024-10-37-12>.

7.4. Інформаційні ресурси

1. Закон України «Про наукові парки» від 25.06.2009 № 1563-VI. Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
2. Закон України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі» від 15.12.1993 № 3687-XII. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3687-12#Text>.
3. Закон України «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні» від 08.09.2011 № 3715-VI. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3715-17#Text>.

8. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Форми занять	Наявне матеріально-технічне забезпечення	Необхідне матеріально-технічне забезпечення
Лекція	особистий чи кафедральний ноутбук	приміщення аудиторного фонду, проєктор, крейда
Практичне заняття	наочні та роздаткові матеріали, особистий чи кафедральний ноутбук	приміщення аудиторного фонду, проєктор для ІНДЗ